

yeşim ustaoglu ve "güneşe yolculuk" • laço tayfa • bryan ferry

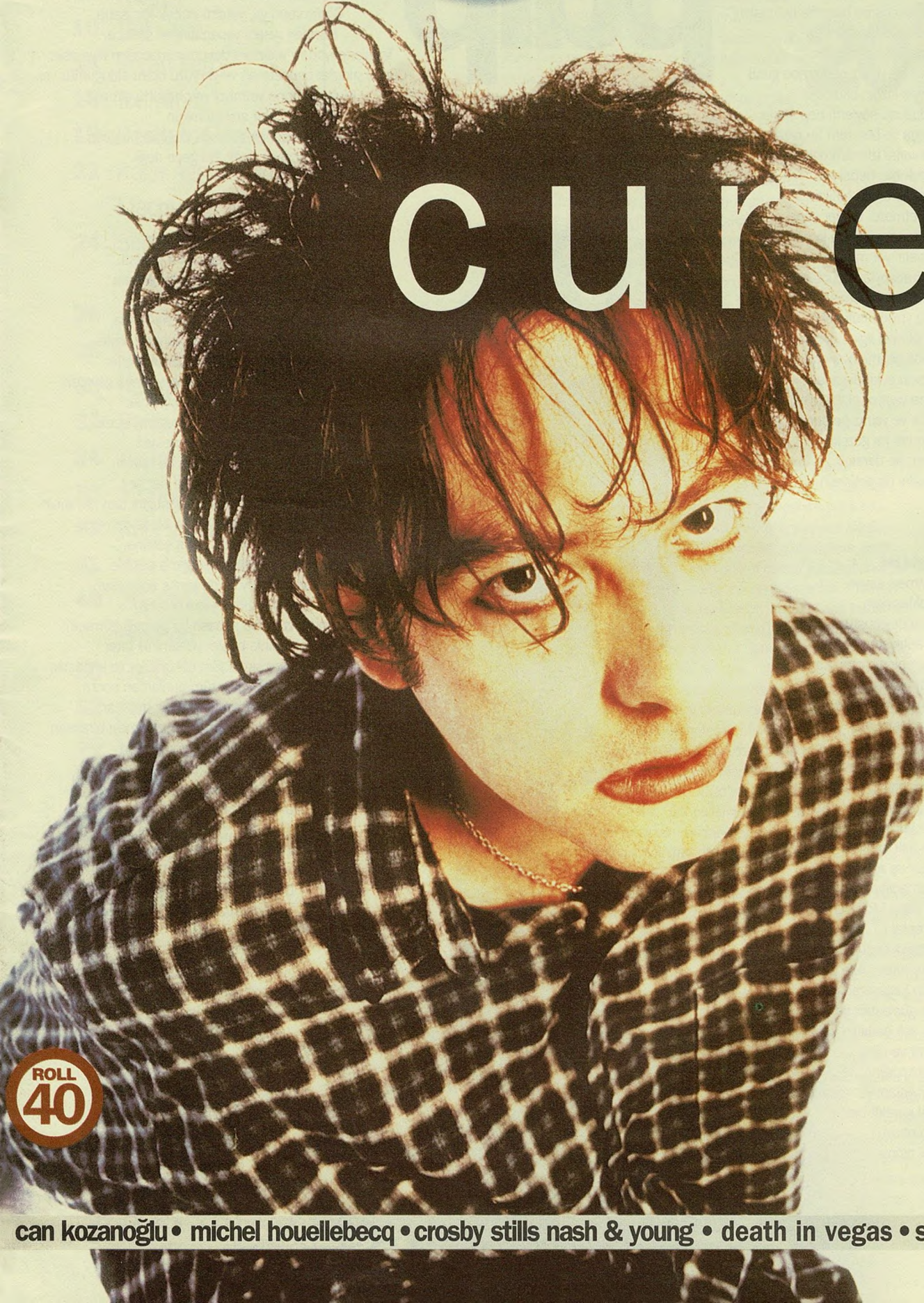
ROLL

tori amos

900 000 TL mart. sayı: 2000/03

cure

can kozanoğlu • michel houellebecq • crosby stills nash & young • death in vegas • screamin jay hawkins

- 4 Ajans
- 10 The Cure
- 14 Bryan Ferry
- 16 Tori Amos
- 18 Death In Vegas
- 22 Rage Against The Machine
- 24 Screamin' Jay Hawkins
- 26 Tarkan
- 28 Laço Tayfa
- 30 Necati Özdemir
- 32 Berlin Film Festivali
- 34 Yeşim Ustaoglu
- 38 Michel Houellebecq
- 42 Kurt Vonnegut
- 41 Can Kozanoğlu
- 46 20 Yılın Ardında Hip-Hop
- 50 Gayd
- 52 Albümler
- 56 Liste
- 58 CSN & Y
- 62 Ansiklopedi

Abdurrahim Soğan, Ahmet Eken, Ali Yıldızay, Alican Tayla, Atilla Aydoğdu, Ayşe Draz, Cüneyt Cebenoyan, Derya Bengi, Donat Bayer, Duygu Akın, Ender Ergün, Eray Makal, Erdir Zat, Fatih Özgüven, Gökhan Akçura, Gökhan Pamuk, Gülüş Gülcügil, Günay Usta, Hakan Lokanoğlu, HknKrtsh, Halil Turhanlı, Hilmi Tezgör, İlker Aksoy, Kerem Demir, Kutlukhan Kutlu, Mehmet Ali Meram, Mehmet Uluşahin, Melih Katıkol, Merve Erol, Nedim Yalçı, Neslihan Say, Nevzat Çalışkan, Oğan Güner, Osman Kaytazoğlu, Özgür Gökmen, Özgür Uçkan, Özhan Binici, Salih Nâzım Peker, Sarp Keskiner, Serdar Beyaz, Serdar Karataş, Serkan Seymen, Sevin Okyay, Sid, Siren İdemmen, Sungu Çapan, Şafak Yirmisekiz, Şahan Nuhoğlu, Ulaş Özdemir, Ümit Bayazoğlu, Yücel Göktürk **Baskı:** Lebib Yalçın Yayımları ve Basım İşleri **Dağıtım:** Bir-Yay **Adres:** Siraselviler Caddesi Billurcu Sokak 32/3 Taksim İstanbul **Tel-Faks:** 245 56 06 **Yıl 4 Sayı 40 Mart '00 İmtiyaz Hakkı:** Nefes Yayıncılık adına Yücel Göktürk **Sorumlu Yazışları Müdürü:** E. Derya Bengi **AYDA BİR YAYINLANIR**

"Shot 41, only hit 19 / They need target practice, that's what it seems..." Public Enemy, "41:19" adlı parçalarında böyle diyor: "41 el ateş ettiler, 19'unu isabet ettirebildiler /atış talimine ihtiyaçları var anlaşılan..."

Polislerin 41 kurşundan 19'unu isabet ettirdikleri nişan tahtası, 22 yaşında Gineli bir göçmendi: Amadou Diallo. Bronx mahallesindeki evinin önünde dört Amerikan polisinin yayılım ateşine hedef olup yaşamını yitiren Diallo silahsızdı, hakkında herhangi bir suçlama, soruşturma, kovuşturma yoktu. Polislerin ateş açmalarının gerekçesi, "Diallo'nun elini cebine götürüp cüzdanını çıkarmasını 'silah çekiyor' zannetmeleri"ydi.

Yaklaşık bir yıl önce, 9 Mart'ta, onbinlerce insan bu katliamı protesto etmiş, gösteriler polis tarafından sertlikle engellenmiş ve aralarında eski senatör Jesse Jackson, Bronx belediye başkanı David Dinkins, Temsilciler Meclisi üyesi Charles Rangel ve sinema oyuncular Susan Sarandon, Ruby Dee ve Ossie Davis'in bulunduğu 1200 kişi tutuklanmıştı.

Diallo davası birkaç gün önce, 26 Şubat'ta sonuçlandı, katliamın faileri beraat etti. Ve önce Bronx, sonra New York sokağa döküldü, Amerikan kamuoyu ayağa kalktı. Dünya basını ve bu arada bizim basın da Diallo olayını birinci sayfadan duyurdu.

Bu haberden birkaç gün önce, büyük gazetelerin iç sayfalarında küçük bir haber vardı: "Gazi olayları davasında, esas hakkındaki mütaalasını okuyan savcı, dokuz kişinin ölümü ve beş kişinin yaralanmasından sorumlu tutulan 20 polisten 18'inin beraatini istedi."

12 Mart 2000, Gazi olaylarının beşinci yıldönümü. 13 insanın öldürüldüğü, yüzlerce insanın yaralandığı Gazi katliamında, beş yıl içinde gelen nokta bu: Dava sürüyor; savcı, 18 polisin beraatini istiyor, mahkemenin kararı 3 Mart'ta. Beş yıl öncesine dönelim... Bir gece, sabaha karşı Gazi Mahallesi'nde bir kahve taranır –"kimliği belirlenemeyen kişiler tarafından".

Sonuç: Bir ölü, iki yaralı. Ertesi gün, Gazi Mahallesi sokağa dökülür, gösterilere polis müdahale eder. Sonuç: 16 ölü, yüzlerce yaralı.

14 Mart tarihli gazeteler, göstericilere ateş eden polislerin çarşaf çarşaf fotoğraflarını yayınlar. Bu arada, dönemin İstanbul Emniyet Müdürü Necdet Menzir, atv'de, "ana haberler"de Ali Kırca'nın konuğu olur ve her ne hikmetse, "anchorman"imiz herkesin merakla beklediği soruyu bir türlü sormaz. "Sayın Menzir, kimse polise ateş etmedi, ama 16 yurttaşımız polis kurşunuyla can verdi, bunu nasıl açıklıyorsunuz?" demez. Necdet Menzir hakkında bir soruşturma filan açılmaz, aksine terfi üzerine terfi alır. Önce Emniyet Genel Müdürü olur, ardından da Tansu Çiller'in Ulaştırma Bakanı.

Amerikan polisinin Diallo'ya 41 el ateş ettiği saptandı, Gazi olaylarında ise Türk polisinin kaç kurşun sıktığı bilinmiyor. Çünkü, Gazi davasının müdahil avukatlardan Cemal Yücel'in ifadesiyle, "20 sanık polisten altısının silahının balistik incelemesi yapılmadı."

Roll bayilere ulaştığında, mahkeme kararını vermiş olacak. Savcının mütaalası yönünde bir karar çıkarsa, Gazi katliamının faileri, Diallo cinayetinin faileri gibi beraat edecekler.

Peki, böyle bir karar çıkarsa –İstanbul halkının, milletvekilleriyle, belediye başkanlarıyla, sanatçılarıyla sokağa dökülmesi bir yana– büyük basında manşet, yüksek rating'li TV programlarında tartışma konusu olur mu acaba? Uzak ihtimal. Yakın ihtimal, davanın görüldüğü Trabzon'da –Gazi davasının Trabzon'da görüldüğü olması da ayrı bir garabet– polislerle "kimvurduya gidenler" in yakınları arasında küçük çapta bir arbeye ve mağdurların sırtında saklayan coplar... Tıpkı, HADEP'li belediye başkanlarının tutuklanması üzerine Diyarbakır'da yapılan protesto gösterilerinde olduğu gibi... O olaydan ekrana yansıyan görüntülerden biri ve o görüntüye bir TV kanalının yaptığı yorum, hemen her şeyin özeti gibi: Polis copluyor, insanlar kaçıyor, kaçacak yer bulamayan bir yurttaş, bir yandan kollarını başına siper ederek önden gelen darbelerden korunmaya çalışıyor, bir yandan da, arkadan gelen darbeleri sol ayağıyla savuşturmaya çalışıyor. O ana kadar suskun kalan "ana haber bülteni", sessizliğini bu görüntüye yaptığı izahatla bozuyor: "Bazı göstericilerin polise tekme attığı gözlemlendi."

20^{GAZİ}18

41^{BRONX}19

Ben dediğimiz şey...

Ne zamandır uzaktan uzağa takipteyiz malumunuz. Kismette yeni albüm dolayısıyla çıktıkları dünya turnesinin Hollanda ayağında yakalamak varmış. Evet, Roll oradaydı, Rotterdam'da. Hazır gelmişken bir de röportaj için şansımızı deneyelim dedik, "Türkiye'den Rage'i izlemeye gelen gazetecilerle elbette tanışmak, görüşmek isteriz" cevabını aldık. Oley!

Haliyle, konserden birkaç saat önce, salonun basın kapısının önünde dolanmaya başladık. Kibarca içeri buyur edildiğimizde, Zack'la karşılaştık. Ayaküstü tanışma faslının büyük bir bölümünü maalesef isimlerimizin telaffuzunu öğrenebilmeye harcadı. Tekrar tekrar sorup, unutmamak için birkaç kez tekrarladı, sanki sık sık görüşecekmiz gibi. Bizim Rage kapaklı Roll'u teşekkür ederek aldı, yemek yemesi ve bir takım hazırlıklar yapması lazımmış, "sağlıkla kalın" dedi, gitti. "Şimdi n'olacak" derken biz, davulcu Brad Wilk, "Türkiye'den gelen gazeteciler nerede?" diye geldi...

Plak şirketinin yetkilileri ısrarla "sadece 15 dakika" deyip duruyorlar ama, onlar gidince Wilk "boşverin onları, benim size ayrılacak zamanım var" şeklinde kral bir jest yapıyor...

Konser salonunda sahnenin iki yanında ortasında kızıl yıldızlar bulunan kocaman siyah bayraklar, sahnenin gerisinde ise devasa ebatta "The Battle of Los Angeles"ın kapak illüstrasyonu. Ancak, üzerinde Los Angeles yerine Rotterdam yazıyor. Seyircinin yaş ortalaması erken yirmiler dolaylarında, an'ca "eski tüfek rocker"lar da gözden kaçmıyor. Sahneye geldiklerinde yer gök inliyor, selam-kelam yapmaktan olaya giriyorlar. İlk şarkı "Guerilla Radio".

Olay mahalli Hollanda, haliyle bizden maada ayık kimse yok gibi. (Malum, görev başındayız). Millet, enteresan danslar yapmakla, kulağımızın dibinde işaret parmağıyla Zack'ı göstererek ve tüm güçleriyle bağırarak şarkıları söylemekle iştigal ediyor. Tribünden seyretmeyi tercih eden teenage üstü Hollandalı kızlarsa, bira bardaklarını Rage'in şerefine kaldırmakla meşgul...

'60'ların muhalefetine pozitif tarafı, özgürlükçü, devrimci fikirleri savunmasıydı. Fakat tutarlılık ve kararlılık gösteremediler. Biraz yaşlanınca ve para kazanınca çözüldüler.

Bizimkiler, konser boyunca seyirciye tek kelime etmiyorlar nendenise. Geldikleri gibi gidiyorlar, yoğun alkış altında geri geldiklerinde, dillerinde "Killing in the Name" var. Tekrar yoğun alkış, ama yok, bitti artık. Dışarda poster ve tişört satıcıları çiseleyen yağmurun altında mallarını satmaya uğraşırlarken, yetkili bir takım şahıslar onları azarlayarak kovuyor. Çünkü aynı tişörtler içerde de satılıyor. Ama daha kaliteli ve daha pahalısı. Yok, zannetmiş gibi değil, o para dünyanın dört bir yanındaki muhalif örgütlere yardım olarak gönderiliyor. İtiraf edelim biz "korsan tişört-

çü"leri tercih ediyoruz. Hem bütçe mevzuu var hem de züğürt göçmenler oldukları her hallerinden belli olan satıcılara koltuk çıkmak fena fikir değil gibi geliyor. "Korsan"ları püskürtme harakatında, görevlilerden biri "Kaç kere söyledim yasak diye, bir de Türkçe mi söyleyeyim?" diye bağırıyor satıcının birine. İnsan haliyle merak ediyor, adamların dilinde "bir de Türkçe anlatabilir mi?" diye bir deyim mi var acaba?

"Traşı kes, izlenimlerini bir cümlede özetle" dersiniz, o cümle şu: Avrupa'nın göbeğinde, Rage gibi bir grup bu denli coşkuyla dinlendiğine göre, önümüzdeki yıllar Seattle olayları misali "sürpriz"lere gebe demektir.

Son albümdeki şarkılarının birinde, "geçmişe egemen olan bugüne de egemen olur" diyorsunuz... Bugüne egemen olan kim ya da kimler sizce?

Brad Wilk: Amerika'nın üst sınıfları. Bugüne egemen olan onlar, öyle değil mi? Amerika'nın nüfusunun yüzde biri olan bu sınıf, Amerikan ekonomisinin yüzde 99'unu elinde tutuyor. Bu nice bir sorun değil, nitel bir sorun.

Peki bu tablo ters yüz edilemez mi, edilebilirse nasıl?

Edilebilir tabii, edilmesi de gerekir zaten. Ama, yukarıdan bir müdahaleyle olabilecek bir şey değil. Aşağıdan, tabandan gelen bir hareketle ters yüz edilebilir.

Seattle bu açıdan bir başlangıç sayılabilir mi?

Seattle olayları çok önemli. Dört dörtlük bir başkaldırı. Bu Amerika'da pek sık olmayan bir şey. 1960'lardan beri ilk kez böyle bir başkaldırı oldu. Ve 1960'lardan beri ilk kez TV'de Amerikan halkı başka bir sesle karşı karşıya geldi. Muhalefet, o günlerden beri ilk kez sesini böyle yükseltti. Seattle bence bir dönüm noktası.

1960'ların eylemleriyle, protesto gösterileriyle, muhalefet biçimiyle karşılaştığınızda ne gibi benzerlikler ve farklılıklar gözlemliyorsunuz?

1960'lar umut dolu günlerdi. İyimserlik hakimdi o zamanlar. Özgür ruhların, iyimser düşüncenin egemen olduğu zamanlardı. Ama, çok önemli bir şey eksikti: Tecrübe. Bugün, o günlere kıyasla çok daha fazla tecrübemiz var. Bugün 1960'ları, 1970'leri değerlendirirken, pozitif ve negatif veçhelerini dikkate almamız gerekiyor. 1960'ların muhalefetine pozitif tarafı, özgürlükçü, devrimci fikirleri savunmasıydı. Fakat tutarlılık ve kararlılık gösteremediler. Biraz yaşlanınca ve para kazanınca çözüldüler. 60'ların hippilerinin 80'lerde nasıl yuppie olduklarını gördük. Özgür kafaların, devrimci düşüncelerin düzen tarafından nasıl teslim alındığına tanık olduk.

Seattle'a dönersek... Medyanın yapılan gösterilere ve göstericilere karşı aldığı tavır nasıl buldunuz?

Önce görmezden geldiler, sonra da olayları çarpıt-

rak verdiler...

Doğrusunu isterseniz, hiç şaşımadım. Çünkü Amerika'daki "norm" bu. Televizyonda, haberlerde haber diye seyrettiğimiz şeyler ve gerçekte yaşanan şeyler arasında dağlar kadar fark var. Bunu görmek, anlamak için zeki olmak gerekiyor. Televizyonların kimlerin elinde olduğu ve hangi çıkarlara hizmet ettiği bilinen bir gerçek.

Bu noktada, biraz Noam Chomsky'den söz edelim isterseniz, Rage Against The Machine'in Chomsky'den feyz aldığı biliniyor...

Chomsky çok önemli, çok takdire şayan bir düşünür. İslip-sulu gerçekleri, günbegün yaşadığımız, ama görmekte zorlandığımız gerçekleri saydamlaştırıyor, şeffaflaştırıyor. Medyanın egemenlerin elinde nasıl bir silah olduğunu, bu silahla yurttaşların zihinlerinin nasıl teslim alındığını çok sarıh bir biçimde gösteriyor.

Chomsky'nin söylediklerine baştan aşağı katılıyorum, medya toplumu uyuşturuyor ve denetliyor. Örneğin, Los Angeles demek onlar için Hollywood demek. Halbuki, Los Angeles'ta bir sürü etnik topluluk var, her birinin bir sürü sorunu var, ayrımcılığa maruz kalmaktan tutun, işsizliğe, düşük ücretlere, eğitim hakkından mahrum edilmeye kadar bir sürü sorun.

Peki Los Angeles'ın bu ezilen insanları, onları ezen düzene, sisteme karşı nasıl bir mücadele veriyor? Albümünüzün, "The Battle of Los Angeles"ın dediği gibi, alttan alta bir "muharebe" yaşıyor mu Los Angeles'ta?

Çok güçlü bir potansiyel var. Bir örgütlenme sorunu var, çok daha yaygın, geniş tabanlı bir örgütlenmeye ihtiyaç var. Alt sınıfların kendi içlerinde bölünmüş olmaları tesadüf değil. Bu bölünme egemen sınıfların işine geliyor, alt sınıfları böylece denetim altında tutuyorlar. Örgütlenme konusunda çok çaba sarfetmek gerekiyor. Bu örgütlenmenin etnik temelli değil, sınıf temelli olması lazım. Alt sınıflar sosyal veya kültürel topluluklar olarak bölünmek yerine, ekonomik sınıf olarak örgütlenmek durumundalar.

Peki, Zapatista hareketini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Meksika halkı, yerlisiyle, yerli olmayaniyla yıllardır zulüm altında yaşıyor. İktidardaki parti, dev-

let partisi boğazına kadar suistimallere, yolsuzluklara batmış durumda. Meksika'nın bir numaralı ihtiyacı serbest, demokratik bir seçim. Bugüne kadar böyle bir şey olmamış hiç. İktidar partisi, önümüzdeki günlerde yapılması planlanan bu seçimleri kazanacağına kesin gözüyle bakıyor. Hatta rakiplerine fark atacaklarını sanıyorlar. Arkalarındaki sermaye çevreleri onları bu seçim zaferine inandırmışlar. Ben serbest, demokratik bir seçimin tam aksi istikamette bir sonuç doğuracağına inanıyorum.

Siz konser vermek dışında hiç gittiniz mi Chiapas'a?

Evet, gittim. İmkani olan herkese de gitmeyi öneririm. Çok, çok önemli bir tecrübe Chiapas'a gitmek, Zapatistaları görmek... Gide-meyecek olanlara ise orada olup bitenler hakkında bilgilenmelerini salık veririm. Zapatistalara destek olmak, onlarla saf tutmak, onlara angaje olmak bir insanlık borcu. Aslına bakarsanız, burada, Amsterdam'da oturup Chiapas hakkında konuşmak bana ters geliyor. Bizim şu anda orada olmamız lazım...

Sansür...

Sansür bizim için önemli bir tehdit değil. Ama, ilkel, geri bir zihniyet olduğu ortada. TV'de "siktir" demek yasak, insanların sevişmesini göstermek yasak, ama TV'yi açtığınızda, 13 kanalı en azından beşinde kan gövdeyi götürüyor, insanların birbirlerini nasıl katlettiklerini seyrediyoruz sabah akşam. O serbest, ama sevişme sahneleri yasak, siktir çekmek yasak...

Hem bu denli politik hem de popüler olmayı, bu kadar popüler olup da "mainstream"ın dışında kalmayı nasıl başarıyorsunuz?

Çünkü biz rock starı değiliz. Bize belki bir imaj biçiliyor, öyleymiş gibi bir izlenim yaratılmaya çalışılıyor, ama biz bu pop star rolünü oynamayı reddediyoruz. Hem popüler hem de düzen dışı olmanın yolu insanlarla bağ kurmaktan, onların gözü, kulağı, dili olmaktan geçiyor. Ama bu, "hadi öyle yapalım da popüler olalım" deyip de olabilecek bir şey değil, hakikaten öyle olmakla, buna kendini mecbur hissetmekle mümkün ancak.

En baştaki soruya dönersek... Küçük bir azınlığın büyük çoğunluğa tahakkümüne son vermek için, bu düzeni değiştirmek için ne yapmalı?

İdeal olanı şu: Kendinle başlamalısın. Önce kendini değiştirmelisin. Gülme, şaka etmiyorum.

Hayır, hoşuma gittiği için güldüm...

Gerçekten öyle. Herşeyden önce insan kendisini fark etmeli. Medya tarafından nasıl uyuşturulduğunu, empoze edilen değerleri nasıl benimsediğini... Toplumun ne denli çürümüş olduğunu, bireyin de o toplumun bir parçası olduğunu kavramakla başlar her şey. İnsanın kendisini değiştirmesi hiç de kolay bir şey değildir. Çünkü, "ben" dediğimiz şey toplumdur neticede. Bireyin özgürleşmesi ve özgür bir birey olarak kendisini realize etmesi toplumsal bir eylemdir... Biz, Rage Against The Machine olarak, hiçbir zaman, "bakın, doğrular, gerçekler bunlar, desteklemeniz gereken örgütler de şunlar, şunlar" demedik, demeyiz. Biz sadece, fikirlerimizi, doğru bulduğumuz şeyleri söyleriz, düşüncelerimizi dilendirip insanlara sunarız, bunları benimseyip benimsememek onlara kalmış bir şey, herkes kendi hayatı hakkındaki kararını kendisi vermelidir. Sihirli bir cevabımız, her durumda geçerli olacak bir formülümüz yok. Bunları insanlar kendi kendilerine üretmeli, bulmalı...

Sizin müzikal kahramanlarınız kimlerdi?

İlk sırada iki büyük grup ve iki isim var: Who ve Led Zeppelin... Ve Peter Dinklage ile John Bonham... Aslında birçok türden ve müzisyenden etkilenebilirim, Elton John'dan John Coltrane'e, cazdan hip-hop'a... Punk rock'ın ayrı bir yeri var tabii, başta Clash ve Sex Pistols olmak üzere... Dead Kennedys de idollerimden biridir.

Türkiye'ye gelip bir konser vermeyi düşünüyor musunuz?

Sevê seve geliriz. Bana kalsa hemen gidelim derim. Ama ben grubun dörtte biriyim. Şu sıralarda epey yoğunuz, ama yılın ikinci yarısında rahatlayacağız. Güney Amerika'ya ve bugüne kadar hiç gitmediğimiz yerlere gitmeyi düşünüyoruz, Türkiye'yi de listeye eklemeyi arkadaşlara teklif edeceğim...

Söyleşi: Özgür Gökmen - Serkan Seymen

BRONX
CAFE

M U S I C

PSYCHO CANDY / SUITCASE

22:00 - 01:30

HAFTA İÇİ TÜM İÇKİLER
%50 İNDİRİMLİ

BİLARDO

DVD FİLM GÖSTERİMLERİ

GRIPIN / UNIQUE

22:00 - 01:30

• GİRİŞ ÜCRETSİZ •

İSTİKLAL CAD. YEŞİLÇAM SOKAK NO:34 (EMEK SINEMASI ARKASI)